

***Crocothemis servilia*, een nieuwe exotische libellensoort voor Nederland**

Op 11 november 2005 ontving de tweede auteur enkele foto's van een libel met daarbij het verzoek deze op naam te brengen. De email en de foto's waren afkomstig van Hillie Waning Vos uit Slagharen. De libel was op 10 november bij haar thuis in een terrarium uitgeslopen. Aan de hand van het geleverde fotomateriaal werd meteen duidelijk dat het geen Nederlandse, en hoogstwaarschijnlijk ook geen Europese, soort betrof. De foto's werden ter determinatie doorgestuurd. Op basis van het fotomateriaal werd door de eerste auteur de soort gedetermineerd als *Crocothemis servilia*. Een nieuwe exotische libellensoort voor Nederland. Vrij recent hebben K.D. Dijkstra en Vincent Kalkman een artikel geschreven met als doel juveniele exemplaren van *Crocothemis erythraea* en *C. servilia* goed van elkaar te onderscheiden (Dijkstra & Kalkman, 2001). De kenmerken, zoals omschreven in dit artikel, staan ook in de determinatietabel voor libellen in Turkije die Vincent Kalkman aan het schrijven is (Kalkman, in prep.). Citaat uit deze tabel:

1a *Fresh specimens: Wing tips smoky; front of wing, roughly between base and Pt, suffused with yellow. Creamy-white stripes on front of thorax conspicuous. Male: Inner branch of hamule with a single apical hook which is not bifid. Female: Each side of vulvar scale with a distinct basal swelling directed towards the head Crocothemis servilia*

1b *Fresh specimens: Wing tips and front of wing between base and Pt hyaline. Creamy-white stripes on front of thorax far less conspicuous. Male: Inner branch of hamule with bifid apex. Female: Each side of vulvar scale with a weakly-developed basal swelling directed towards the appendages Crocothemis erythraea*

Crocothemis servilia is een soort die in Azië van

Turkije tot Indonesië en in Noord-Afrika onder andere in Egypte voorkomt. In de Verenigde Staten is de soort voor het eerst in 1975 als exoot waargenomen en inmiddels ingeburgerd. Sinds 1977 weet de soort zich daar te handhaven en heeft zich vanuit een sloot bij Goulds, Dade County in Florida gevestigd (Paulson 1978; McCann, 1996).

In Europa was deze soort als exoot alleen bekend uit Engeland (Bos & Wasscher, 2004). Nu kan hij ook worden toegevoegd aan de Nederlandse exotenlijst.

Marcel Wasscher en Evert Ruiter

Literatuur

Bos, Frank & Marcel Wasscher, 2004. Veldgids Libellen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

McCann, 1996, Nonindigenous Aquatic Insects in Freshwater Systems. < <http://aquat1.ifas.ufl.edu/mcinsec.html> >

Dijkstra, K.D.B. & V.J. Kalkman, 2001. Early spring records of Odonata from southern Turkey, with special reference to the sympatric occurrence of *Crocothemis erythraea* (Brulle) and *C. servilia* (Drury) (Anisoptera: Libellulidae). Notulae-Odonatologicae. 2001 June 1; 5(7): 85-88

Kalkman, V.J., in prep. Key to the dragonflies of Turkey.

Paulson, D.R., 1978. An Asiatic dragonfly, *Crocothemis servilia* (Drury), established in Florida (Anisoptera: Libellulidae). Notulae odonatologica: 9-10.

Vliegenlarve op tengere pantserjuffer *Lestes virens*

Op 4 oktober 2005 ontdekte ik bij een ven in Drenthe een ongewoon uitzijnde tengere pantserjuffer *Lestes virens* (m). Het had namelijk een onbekend diertje op zijn rug. Foto's zijn vervolgens onder de aandacht gebracht op LNN en <http://libellen-juffers.nl>. Niemand kon het diertje op naam brengen. De meeste reacties wezen richting een vliegenlarve. De overige suggesties die zijn gedaan zijn te lezen op de voornoemde site. Het is vooralsnog onduidelijk of het dier parasiteerde. Verder is het verrassend hoe de larve op de pantserjuffer is gekomen.

Dank aan de mensen die hebben gereageerd.

René Manger

